

Γ' ΤΑΞΗ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A.1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη

α. Αν η ζήτηση ενός αγαθού έχει τη μορφή ισοσκελούς υπερβολής, οι παραγωγοί έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τα έσοδά τους όταν υπάρχει προσδοκία για αύξηση της τιμής στο μέλλον.

Μονάδες 3

β. Όταν το οριακό προϊόν είναι μικρότερο από το μέσο προϊόν, τότε το μέσο προϊόν θα αυξάνεται με την προσθήκη εργασίας.

Μονάδες 3

γ. Οι ροές του οικονομικού κυκλώματος συμβαίνουν σε κάθε χρονική στιγμή.

Μονάδες 3

δ. Στα ευπαθή γεωργικά προϊόντα η καμπύλη προσφοράς τους είναι παράλληλη στον άξονα των ποσοτήτων.

Μονάδες 3

ε. Μετά από κάποιο επίπεδο παραγωγής, όσο η παραγωγή θα αυξάνεται, η σημασία του μέσου σταθερού κόστους θα μειώνεται και το μέσο συνολικό κόστος θα επηρεάζεται κυρίως από το μέσο μεταβλητό κόστος και θα ακολουθεί την ίδια ανοδική πορεία.

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις A2 και A3 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση

A.2. Αν στην αγορά του φρέσκου βουτύρου αυξάνεται η τιμή των παραγωγικών συντελεστών τότε:

α. θα μειωθεί η προσφορά στο φρέσκο βούτυρο, θα μειωθεί η τιμή ισορροπίας στη μαργαρίνη

β. θα μειωθεί η προσφορά στο φρέσκο βούτυρο, θα μειωθεί η τιμή ισορροπίας του καθώς και η τιμή ισορροπίας στη μαργαρίνη

- γ. θα αυξηθεί η τιμή ισορροπίας στο φρέσκο βούτυρο, και θα αυξηθεί η τιμή ισορροπίας της μαργαρίνης
- δ. θα αυξηθεί η προσφορά στο φρέσκο βούτυρο και ως αποτέλεσμα θα μειωθεί η τιμή ισορροπίας στη μαργαρίνη

Μονάδες 5

A.3. Αν το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους του X είναι 2 αυτό σημαίνει:

- α. για να παραχθεί μία μονάδα X απαιτείται θυσία 2 μονάδων Ψ.
- β. οι παραγωγικοί συντελεστές είναι περισσότερο αποδοτικοί στο X.
- γ. για να παραχθεί μία μονάδα Ψ απαιτείται θυσία 2 μονάδων X.
- δ. για να παραχθούν 2 μονάδες X απαιτείται θυσία 1 μονάδα Ψ.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Με ποιο σκοπό το κράτος παρεμβαίνει στην αγορά ενός αγαθού και θέτει ανώτατη τιμή διατίμησης (μονάδες 4); Ποια είναι η άμεση συνέπεια από την επιβολή της και πως το κράτος προσπαθεί να τη διορθώσει (μονάδες 8); Ποιο φαινόμενο εμφανίζεται και πώς θα μπορούσε να αποφευχθεί (μονάδες 8); Να δείξετε διαγραμματικά όλα τα παραπάνω (μονάδες 5).

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

Μια επιχείρηση παράγει στη βραχυχρόνια περίοδο με δεδομένη τεχνολογία, χρησιμοποιώντας 10 μονάδες σταθερού παραγωγικού συντελεστή και με μοναδικό μεταβλητό συντελεστή την εργασία. Στον παρακάτω πίνακα δίνονται τα στοιχεία της παραγωγής της.

Εργασία (L)	Συνολικό Προϊόν (TP)	Μέσο Προϊόν (AP)	Οριακό Κόστος (MC)	Μέσο Μεταβλητό Κόστος (AVC)	Συνολικό Κόστος (TC)
0	0	-	-	-	800
1	5	5			
2	16				
3		10		40	
4					
5			50		

- Γ.1.** Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας.
- α.** Αν είναι γνωστό ότι στον 4^ο εργάτη το μέσο προϊόν είναι μέγιστο να συμπληρωθούν τα κενά του πίνακα.
Μονάδες 8
- β.** να βρεθεί η τιμή του σταθερού παραγωγικού συντελεστή.
Μονάδες 2
- (Οι πράξεις σας θα πρέπει να φαίνονται και θα χρησιμοποιηθεί μόνο ένα δεκαδικό ψηφίο στα αποτελέσματα)
- Γ.2.** Να εξηγήσετε, αν ισχύει ο νόμος φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης και μετά από ποιόν εργάτη φαίνεται η λειτουργία του.
Μονάδες 6
- Γ.3.** Να βρεθεί η μεταβολή στο συνολικό κόστος, αν η παραγωγή μεταβληθεί από 42 σε 32 μονάδες.
Μονάδες 6
- Γ.4.** Να βρεθεί ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης.
Μονάδες 3

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Στην αγορά ενός αγαθού η αγοραία ζήτηση είναι $Q_D = 2000 - 20P$ και η αγοραία προσφορά είναι $Q_S = -1000 + 100P$.

- Δ.1.** Να βρεθεί το σημείο ισορροπίας στην αγορά του αγαθού.
Μονάδες 2
- Δ.2.** Λόγω μεταβολής στις τιμές των παραγωγικών συντελεστών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του αγαθού η προσφορά μεταβάλλεται και στο νέο σημείο ισορροπίας ισχύει $E_D = -1$.
- α.** Να βρεθεί το νέο σημείο ισορροπίας.
Μονάδες 5
- β.** Αυξήθηκαν ή μειώθηκαν οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών; Να δικαιολογηθεί η απάντησή σας.
Μονάδες 4
- Δ.3.** Πώς μεταβλήθηκαν τα έσοδα των παραγωγών; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
Μονάδες 4

Δ.4. Μετά την μεταβολή της τιμής των παραγωγικών συντελεστών η προσφορά μετατοπίζεται παράλληλα σε σχέση με την αρχική καμπύλη και τώρα το κράτος θέτει κατώτατη τιμή 60.

α. Να βρεθεί η επιβάρυνση του κράτους και η συνολική δαπάνη των καταναλωτών.

Μονάδες 4

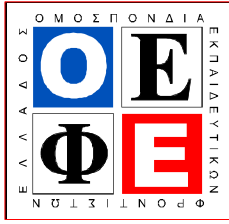
β. Ποια η μεταβολή στα έσοδα των παραγωγών μετά την επιβολή της κατώτατης τιμής στην νέα καμπύλη προσφοράς.

Μονάδες 3

γ. Να κατασκευάσετε διάγραμμα στο οποίο θα δείξετε την αγοραία καμπύλη ζήτησης, τις δύο αγοραίες καμπύλες προσφοράς και την κατώτατη τιμή. Στο διάγραμμα αυτό να δικαιολογήσετε σε ποια από τις δυο καμπύλες προσφοράς, θα συνέφερε το κράτος να θέσει την κατώτατη τιμή.

Μονάδες 3

ΘΕΜΑΤΑ 2011
ΟΕΦΕ

Γ' ΤΑΞΗ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

- A.1. α. Σωστό
β. Λάθος
γ. Σωστό
δ. Λάθος
ε. Σωστό

- A.2. γ
(η προσφορά θα μειωθεί, θα αυξηθεί η τιμή ισορροπίας του φρέσκου βουτύρου. Αφού μαργαρίνη και βούτυρο είναι υποκατάστατα αγαθά η αύξηση της τιμής στο βούτυρο θα αυξήσει τη ζήτηση της μαργαρίνης και έτσι θα αυξηθεί η τιμή ισορροπίας της.)

- A.3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Σχολικό βιβλίο σελ. 100-101

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

- Γ.1.

L	Q	AP	MP	MC	VC	AVC	TC
0	0	-	-	-	0	-	800
1	5	5	5	80	400	80	1200
2	16	8	11	36,3	800	50	1600
3	30	10	14	28,5	1200	40	2000
4	40	10	10	40	1600	40	2400
5	48	9,6	8	50	2000	41,6	2800

Όταν το μέσο προϊόν είναι μέγιστο ισούται με το οριακό προϊόν άρα

$$AP_4 \max = MP_4 \Rightarrow \frac{Q_4}{4} = \frac{Q_4 - 30}{4 - 3} \Rightarrow Q_4 = 40$$

$$AVC = \frac{VC}{Q} \Rightarrow 40 = \frac{VC_{30}}{30} \Rightarrow VC_{30} = 1200$$

Αφού μοναδικός μεταβλητός συντελεστής είναι η εργασία ισχύει:

$$VC = W \cdot L \Rightarrow 1200 = W \cdot 3 \Rightarrow W = 400$$

Όταν το $Q=0$ ισχύει: $VC=0$ & $TC=FC$ άρα $FC=800$

$$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} = \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \Rightarrow 50 = \frac{VC - VC_{40}}{Q_5 - 40} \Rightarrow 50 = \frac{2000 - 1600}{Q_5 - 40} \Rightarrow Q_5 = 48$$

$FC =$ τιμή σταθερού παραγωγικού συντελεστή * ποσότητα σταθερού παραγωγικού συντελεστή $\Rightarrow 800 =$ τιμή σταθερού παραγωγικού συντελεστή * 10 $\Rightarrow$ τιμή σταθερού παραγωγικού συντελεστή = 80

- Γ.2.** Οι προϋποθέσεις για να ισχύει ο νόμος φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης είναι: Βραχυχρόνια περίοδος με δεδομένη τεχνολογία, ένας σταθερός παραγωγικός συντελεστής και ένας μεταβλητός παραγωγικός συντελεστής που κάνει ίσες και διαδοχικές αυξήσεις.

Η επιχείρηση έχει τις προϋποθέσεις άρα ο νόμος ισχύει.

Η λειτουργία του φαίνεται μετά τον 3^ο εργάτη.

Γ.3 Η παραγωγή 32 βρίσκεται μετά την παραγωγή $Q=30$ και κάθε φορά που θα αυξάνεται η παραγωγή κατά μια μονάδα θα προστίθεται στο συνολικό κόστος το μέγεθος του $MC_{40}=40$ έτσι ισχύει:

$$TC_{32} = TC_{30} + 2 * MC_{40} = 2000 + 2 * 40 = 2080$$

Η παραγωγή 42 βρίσκεται μετά την παραγωγή $Q=40$ και κάθε φορά που θα αυξάνεται η παραγωγή κατά μια μονάδα θα προστίθεται στο συνολικό κόστος το μέγεθος του $MC_{48}=50$ έτσι ισχύει:

$$TC_{42} = TC_{40} + 2 * MC_{48} = 2400 + 2 * 50 = 2500$$

$$\Delta TC = TC_{32} - TC_{42} = 2080 - 2500 = -420$$

- Γ.4.** Η καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης είναι το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του MC που βρίσκεται πάνω από το AVC . Για να προκύψει ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης, βρίσκουμε το σημείο όπου ισχύει $AVC_{\min} = MC$ και το MC θα είναι ανερχόμενο.

$MC=P$ (τιμή)	Q_s (Προσφερόμενη Ποσότητα)
40	40
50	48

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

- Δ.1.** Στην ισορροπία ισχύει $Q_D = Q_{S1} \Rightarrow 2000 - 20P = -1000 + 100P \Rightarrow P_1 = 25$
 $Q_D = 2000 - 20 * 25 = 1500$
 $Q_{S1} = -1000 + 100 * 25 = 1500$

- Δ.2. α.** Αφού η ζήτηση είναι ευθεία $E_D = -1$ θα είναι στο μέσο της ευθείας ζήτησης άρα νέο σημείο ισορροπίας $P_2 = 50$ και $Q_2 = 1000$.
- β.** Αφού η τιμή ισορροπίας αυξήθηκε και η ποσότητα ισορροπίας μειώθηκε, αυτό συμβαίνει όταν η προσφορά μειώνεται, άρα οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών αυξήθηκαν.

Δ.3. Αρχικά έσοδα $= 25 * 1500 = 37.500$

Τελικά έσοδα $= 50 * 1000 = 50.000$. Μεταβολή εσόδων $= +12.500$.

Ισχύει Έσοδα = Συνολική Δαπάνη. Τα έσοδα αυξήθηκαν και αφού τα σημεία ισορροπίας βρίσκονται πάνω στην ίδια καμπύλη ζήτησης, θα δικαιολογήσουμε με την ελαστικότητα της ζήτησης ως προς την τιμή

$$E_D \frac{1000 - 1500}{50 - 25} * \frac{25}{1500} = -\frac{1}{3} \quad \text{άρα } |E_D| < 1$$

Αφού η ζήτηση είναι ανελαστική ισχύει $\% \Delta Q < \% \Delta P$, η συνολική δαπάνη θα ακολουθήσει την μεγαλύτερη % μεταβολή που είναι αυτή της τιμής και αφού η τιμή αυξήθηκε θα αυξηθεί και η Συνολική Δαπάνη δηλ. τα έσοδα.

- Δ.4. α.** Αφού η καμπύλη προσφοράς μετατοπίστηκε παράλληλα οι καμπύλες έχουν ίδια κλίση άρα $\delta = 100$ και στην S_2 :

$$1000 = \gamma + 100 * 50 \Rightarrow \gamma = -4000$$

$$Q_{S_2} = -4000 + 100P$$

$$P_K = 60 \quad Q_D = 2000 - 20 * 60 = 800 \quad Q_S = -4000 + 100 * 60 = 2000$$

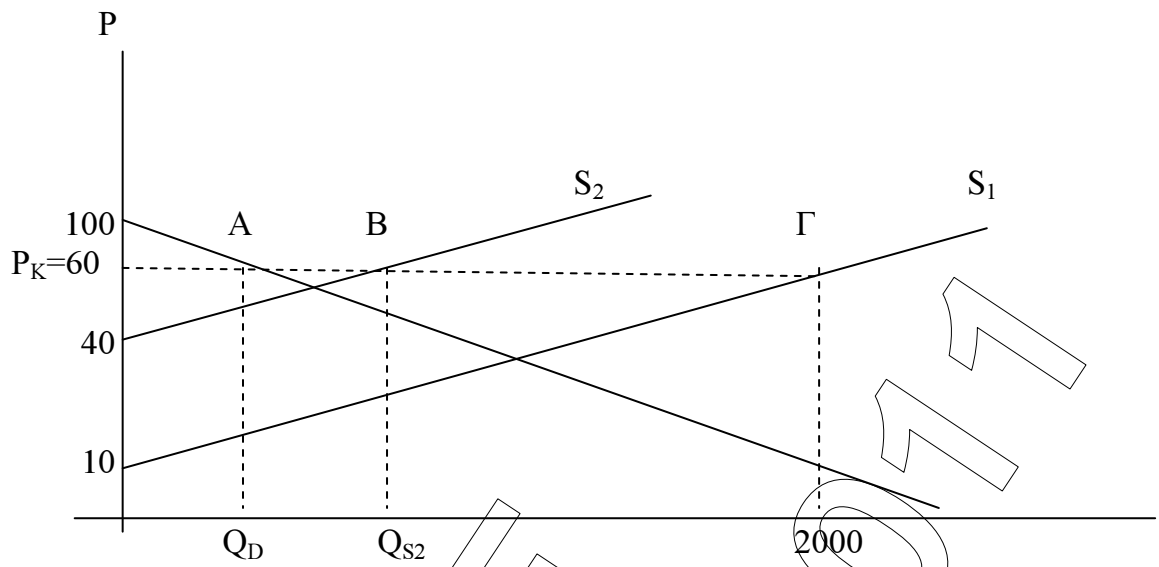
$$\text{Πλεόνασμα} = 2000 - 800 = 1200$$

$$\text{Επιβάρυνση κράτους} = 60 * 1200 = 72000$$

$$\text{Συνολική Δαπάνη μετά την } P_K = 60 * 800 = 48000$$

- β.** Έσοδα παραγωγών πριν την $P_K = 50.000$
 Έσοδα παραγωγών μετά την $P_K = 60 * 2000 = 120.000$
 Μεταβολή Εσόδων $= 120.000 - 50.000 = 70.000$

- γ.** Όπως είναι γνωστό, από τη θεωρία της κατώτατης τιμής, το κράτος μετά την επιβολή της αγοράζει στο πλεόνασμα που δημιουργείται, επιβαρύνοντας έτσι τον κρατικό προϋπολογισμό με το γινόμενο $P_K * \text{πλεόνασμα}$. Από το σχήμα βλέπουμε ότι αν υπάρχει στην αγορά η καμπύλη S_1 το πλεόνασμα θα είναι η απόσταση ΑΓ, ενώ αν υπάρχει η καμπύλη S_2 , το πλεόνασμα είναι η απόσταση ΑΒ. Παρατηρούμε ότι $AB < AG$ άρα η επιβάρυνση του κράτους με την S_2 θα είναι μικρότερη, άρα συμφέρει το κράτος η επιβολή της κατώτατης τιμής να γίνει σε αυτήν την καμπύλη.

ΘΕΜΑΤΑ 2011